

## 2 WAARDERING

De gevels in het centrum van Wijchen vormen tezamen een verrassende, doch aangename smeltkroes van verschillende stijlen en tijdsperiodes. Op de historische kaarten van 1850 en 1900 is goed te zien dat praktisch het gehele centrum in die tijd al bestond. De lange oost-west verbindingen die de landschappelijke ondergrond verraden zijn nog steeds herkenbaar aanwezig in de volgende twee verbindingen:

- Oude Klapstraat, Burchstraat, Sterrebosweg en Kasteellaan;
  - Oud-Ravensteijnse weg, Touwslagersbaan, Markt en Coesterweg.
- Beide verbindingen volgen de dekzandrug waar Wijchen van oudsher op gevestigd is. Ook de Kromme Elleboog en de Spoorstraat zijn oude verbindingen. De Markt is altijd al het hart van Wijchen geweest en is als zodanig ook op alle historische kaarten terug te vinden.

Naast de historische structuur is in Wijchen ook nog een kleine verzameling historische panden aanwezig. Het kasteel en de kerk vormen hiervan de slagroom op de taart. Andere monumentale panden zijn het pand van Di'Macho (Markt 9), John's shop (Burchstraat 1), Maxwell (Markt 5), Sneakers (Markt 3), Van Beurden juwelier (Spoorstraat 18), etc. De tand des tijds en voortschrijdend inzicht heeft ook op het centrum van Wijchen effect gehad: oude panden zijn vervangen door nieuwe(re) panden. Dit heeft geleid tot een bonte verzameling panden / gevels. In de Structuurschets zijn tekeningen opgenomen met per pand een tijdsindicatie. Hieruit komt bijvoorbeeld naar voren dat de Burchstraat zich kenmerkt door een grote hoeveelheid panden uit de jaren '70 en '80. De Markt heeft verhoudingsgewijs weer veel historische panden zoals de panden

### legenda

-  panden met monumentale uitstraling
-  beeldondersteunende architectuur
-  minder waardevolle bebouwing (verstoorte relatie bg-verdieping)
-  niet waardevolle bebouwing (niet passende korrel)

• Waarderingskaart centrum

van Maxwell en Sneakers. Juist de verzameling van verschillende stijlen uit verschillende bouwperiodes is kenmerkend voor het centrum van Wijchen en wordt ook als zodanig gewaardeerd. De waardering van elke gevel afzonderlijk wordt niet bepaald door de bouwperiode, maar door het feit of een gevel stijlzuiver is. Dit betekent dat een consequent stijlzuiver hypermodern pand net zo hoog gewaardeerd wordt als een consequent stijlzuiver historisch pand. De stijlzuivere panden zijn de beeldondersteunende panden. Deze panden zijn in geel op de waarderingskaart aangegeven. Een optimale beeldkwaliteit (los van de reclame-uitingen) wordt bereikt als vanuit stedenbouwkundig en architectonisch oogpunt alle panden beeldondersteunend zijn. In andere woorden: de beeldkwaliteit van het centrum van Wijchen verbetert door stijlzuivere panden die passen in de stedenbouwkundige korrel.

De met oranje aangegeven panden zijn minder waardevolle panden vanuit architectonisch oogpunt en de met rood gekleurde zijn de niet waardevolle panden vanuit stedenbouwkundig oogpunt. De rode panden wijken qua korrelgrootte te sterk af. Het pand van de Bruna en Driessen (Markt 26-27) is te grootschalig, evenals het enorme pand van o.a. de Zeeman aan het begin van de Touwslagersbaan. Een in verhouding te kleine korrel hebben bijvoorbeeld het pand van Centro (Burchstraat 7) en Randstad uitzendbureau (Burchstraat 13). In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op mogelijke stedenbouwkundige ingrepen die de algemene beeldkwaliteit ten goede komen. Gekoppeld aan het gevelbeeld van de straat worden suggesties gedaan voor een passende uitstraling op hoofdlijnen.

De oranje gekleurde panden hebben allemaal een gebrek aan architectonische samenhang tussen de begane grond en de eerste verdieping. In de meeste gevallen komt dit voort uit het feit dat de winkel zich op een wijze profileert die losstaat van de architectuur van het pand. Deze panden staan niet meer het hun 'voeten' op de grond. Grote, zwaarmoedige luffels verbreken bijvoorbeeld de relatie tussen de begane grond en de eerste verdieping in zijn geheel. De luffel van drogsterij De Kroon en Krea doe (Markt 14 en 13) is zo'n voorbeeld. In hoofdstuk 5 worden aanbevelingen gedaan hoe de verstoorte relaties hersteld kunnen worden.



• Pand Thuis bij Fien  
• Pand Di'Macho - Markt 9